

SPOLOČNÉ VYHLÁSENIE SAMOSPRÁV

A AKTÍVNYCH OBČANOV ZEMPLÍNA

K AKCELERAČNEJ ZÓNE „PILOTNÁ ZÓNA VÝCHOD (1 a 2)“

A PLÁNOVANEJ VÝSTAVBE VETERNÝCH PARKOV

My, dolu podpísaní primátori miest, starostovia obcí a aktívni občania žijúci na Hornom a Dolnom Zemplíne, týmto **jednoznačne, zásadne a dôrazne vyjadrujeme svoj nesúhlas so schválením akceleračnej zóny PZ Východ a s plánovanou výstavbou veterných parkov v našom regióne.**

Naše stanovisko nie je nové ani účelové. **Nesúhlas s navrhovaným riešením sme opakovane a jednoznačne deklarovali počas celého procesu jeho prípravy a posudzovania.** Uplatnili sme ho v rámci pripomienok k procesu EIA a zároveň sme svoj spoločný postoj vyjadrili aj podpisom **spoločného memoranda primátorov a starostov miest a obcí Zemplína**, v ktorom bol náš nesúhlas s vytvorením akceleračnej zóny jasne a jednoznačne formulovaný.

Naše stanovisko bolo následne **verejne prezentované aj na verejnom zhromaždení zvolanom Ministerstvom hospodárstva Slovenskej republiky v Bratislave**, ktoré bolo venované verejnému prerokovaniu dokumentu SEA k návrhu akceleračnej zóny Východ.

ZEMPLÍN MÁ PRÁVO ROZHODOVAŤ O SVOJEJ BUDÚCNOSTI!

Sme presvedčení, že pri rozhodovaní o umiestňovaní veterných elektrární nemožno prihliadať výlučne na deklarovaný potenciál veternej energie. Rozhodujúce musí byť aj to, či je konkrétne územie na takýto typ energetického využitia skutočne vhodné a aké dôsledky bude mať jeho využitie na život, krajinu a budúci rozvoj regiónu.

Máme za to, že územie navrhovanej akceleračnej zóny PZ Východ (1 a 2) nevykazuje také poveternostné podmienky, ktoré by odôvodňovali rozsiahlu a zásadnú transformáciu krajiny výstavbou veterných parkov v navrhovanom rozsahu. Nemenej dôležitým faktorom je aj záber pôdy. Je neakceptovateľné, aby boli rozsiahle plochy ornej pôdy, ktorá živí náš región, zabraté na výstavbu. Rovnako musíme posúdiť aj ekologickú záťaž, ktorú predstavujú trvalé betónové základy v krajine. Súčasný štúdium a prax poukazujú na riziká stroboskopického efektu pre vodičov a potenciálny vplyv ultrazvuku na zdravie obyvateľov, zveri a migráciu vzácneho a chráneného vtáctva. Tieto riziká nesmú byť v procese EIA podcenené.

Zemplín je regiónom s významným prírodným, kultúrnym a krajinným potenciálom. Rozvoj cestovného ruchu je jednou z príležitostí, o ktoré sa naše samosprávy dlhodobo usilujú. Zachovanie charakteru krajiny, jej panorámy, reliéfu a prirodzeného vzhľadu preto považujeme za jednu z kľúčových podmienok budúceho rozvoja regiónu.

Rozsiahla výstavba veterných parkov s desiatkami vysokých veterných turbín by podľa nášho presvedčenia **zásadným spôsobom zmenila charakter krajiny, jej vizuálnu podobu a vnímanie celého územia**. Takýto zásah môže mať negatívny vplyv nielen na kvalitu života obyvateľov, ale aj na atraktivitu regiónu pre návštevníkov a ďalší rozvoj cestovného ruchu.

Nechceme, aby sa Zemplín stal územím, ktorého krajinný charakter bude podriadený jedinému typu energetického využitia.

Zemplín potrebuje predovšetkým podmienky na komplexný rozvoj. **Našou spoločnou prioritou musí byť dobudovanie dopravnej infraštruktúry, predovšetkým kvalitného diaľničného napojenia regiónu**, ktoré je nevyhnutným predpokladom pre rozvoj podnikania, cestovného ruchu, zamestnanosti a kvality života jeho obyvateľov.

ZELENÁ ENERGIA ÁNO – ALE S OHĽADOM NA CHARAKTER ÚZEMIA

Plne si uvedomujeme význam obnoviteľných zdrojov energie a potrebu postupného prechodu na čisté a udržateľné formy výroby energie.

Náš nesúhlas preto nie je odmietnutím zelenej energie ako takej.

Naopak, sme pripravení podporovať také riešenia, ktoré rešpektujú charakter nášho regiónu a zároveň vytvárajú predpoklady jeho dlhodobého rozvoja.

V reliéfe a geologických podmienkach Zemplína vidíme významný potenciál geotermálnej energie, ktorej rozvoj a zodpovedné využívanie sme pripravení podporovať. Považujeme za potrebné hľadať také riešenia energetickej transformácie, ktoré budú primerané konkrétnemu územiu a nebudú stáť proti záujmom jeho obyvateľov a samospráv.

ROZHODOVANIE O ÚZEMÍ NESMIE OBÍŠŤ SAMOSPRÁVY

Preto žiadame vládu Slovenskej republiky, aby prijala také rozhodnutie, ktorým jednoznačne potvrdí, že na východnom Slovensku nebudú umiestňované veterné parky bez jasného súhlasu dotknutých miest a obcí.

Sme presvedčení, že pri rozhodovaní o zásadných zásahoch do územia musí mať samospráva reálny a účinný hlas.

Obec a mesto nie sú iba miestom zakresleným v katastrálnej mape. Sú spoločenstvom ľudí, ktorí v danom území žijú, tvoria v ňom svoje rodiny, budujú svoje domovy a nesú zodpovednosť za jeho budúcnosť.

Ich stanovisko preto nemožno redukovať na formálnu pripomienku v administratívnom procese.

Uvedomujeme si vážnosť súčasnej situácie.

V prípade akceleračnej zóny PZ Východ (1 a 2) a „Pilotnej zóny pre rozvoj veternej energie – Východ“ sa nachádzame v štádiu, ktoré môže mať zásadný význam pre ďalší vývoj celého regiónu.

Podľa aktuálneho stavu procesu je pre územie Zemplína spracovaný a zverejnený dokument SEA a v procese EIA sa pripravuje záverečné hodnotenie.

V rámci procesu posudzovania bol hodnotiteľom odporúčený variant 2, ktorý predpokladá výstavbu 43 veterných turbín v katastrálnych územiach obcí Nacina Ves, Petrovce nad Laborcom, Lesné, Suché, Staré, Oreské, Zbudza a Topoľany.

Ak by bolo toto odporúčanie v ďalšom procese potvrdené, znamenalo by to zásadný precedens pre ďalšie smerovanie využívania územia Zemplína a zároveň významný zásah do krajinného charakteru regiónu.

Zemplín sa tak môže stať územím, na ktorom budú vytvorené podmienky pre rozsiahlu výstavbu veterných parkov napriek tomu, že dotknuté samosprávy a obyvatelia svoj nesúhlas opakovane a verejne deklarovali.

Takýto stav považujeme za neprijateľný.

NOVELA ZÁKONA A POSTAVENIE SAMOSPRÁV

Osobitne upozorňujeme na časovú súvislosť medzi postupom v predmetnom procese a novelizáciou príslušnej legislatívy.

Proces EIA k „Pilotnej zóne pre rozvoj veternej energie – Východ“ bol vyhlásený **21. októbra 2025**, pričom príslušná novelizácia zákona nadobudla účinnosť **1. novembra 2025**. Nová právna úprava zároveň posilnila postavenie miest a obcí pri rozhodovaní o umiestňovaní obnoviteľných zdrojov energie na ich území.

Sme presvedčení, že pri posudzovaní projektov, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnia územie konkrétnych samospráv, musí byť rešpektovaný **účinný hlas dotknutých miest a obcí** a zároveň nesmie dôjsť k obchádzaniu zmyslu a účelu novej právnej úpravy iba na základe toho, že príslušné konanie bolo formálne začaté pred jej účinnosťou.

Na Zemplíne žijú ľudia, ktorí svoju vôľu vyjadrili jasne.

Dotknuté samosprávy nesúhlasia s výstavbou veterných parkov vo svojich katastrálnych územiach.

Tento fakt musí byť v ďalšom rozhodovaní reálne zohľadnený.

NAŠA ŽIADOSŤ

Preto my, dolu podpísaní primátori, starostovia a aktívni občania Zemplína, **žiadame príslušné orgány verejnej správy, aby:**

1. **rešpektovali jednoznačne a opakovane deklarovaný nesúhlas dotknutých miest a obcí s výstavbou veterných parkov na ich území;**
2. **zohľadnili zmenu právneho rámca účinnú od 1. novembra 2025 a posúdili jej význam pre prebiehajúce procesy;**
3. **zabezpečili, aby sa pri rozhodovaní o ďalšom postupe pri predmetných projektoch účinne uplatnilo postavenie dotknutých samospráv;**
4. **nepokračovali v príprave projektov, ktoré sú v rozpore s platnou územnoplánovacou dokumentáciou, prípadne s oprávnenými záujmami dotknutých samospráv;**
5. **dôsledne vyhodnotili všetky relevantné pripomienky miest, obcí a verejnosti a zabezpečili, aby žiadna z nich nebola ignorovaná alebo bagatelizovaná;**

6. v procese EIA riadne zohľadnili všetky relevantné stanoviská a pripomienky dotknutých samospráv a verejnosti a v prípade ich nevysporiadania alebo pretrvávajúceho rozporu s územnoplánovacími a ďalšími relevantnými podmienkami rozhodli o zamietnutí projektu.

ZÁVEREČNÉ VYHLÁSENIE

Naše stanovisko je jasné.

Nie sme proti rozvoju Slovenska. Nie sme proti zelenej energii. Sme za zodpovedný rozvoj, ktorý rešpektuje konkrétne územie, jeho obyvateľov, samosprávy a jeho budúcnosť.

Zemplín má svoju hodnotu. Má svoju krajinu, svoje obce, svoje mestá, svojich ľudí, svoj potenciál cestovného ruchu a svoje predstavy o budúcom rozvoji.

O budúcnosti Zemplína nemôže rozhodovať iba mapa energetického potenciálu. O budúcnosti Horného a Dolného Zemplína musia spolurozhodovať aj ľudia, ktorí na ňom žijú.

Preto stojíme za spoločným stanoviskom samospráv a obyvateľov Zemplína a budeme naďalej presadzovať, aby každý zásadný zásah do nášho územia bol podmienený transparentným rozhodovaním, rešpektovaním samospráv a skutočným súhlasom ľudí, ktorých sa priamo týka.

Zemplín svoj postoj jasne vyjadril. Zemplín na tomto postoji trvá. A za budúcnosť svojho regiónu budeme zodpovedne stáť.

Horný a Dolný Zemplín, 17.08.2026

Dolu podpísaní:

Primátori miest a starostovia obcí Zemplína

Aktívni občania a predstavitelia verejného života Zemplína